TIDSKRIFTEN

KUBA 3

SVENSK-KUBANSKA FÖRENINGEN 2020

UR INNEHÅLLET Kuba och Covid-19 - En Container till Kuba - USA:s korståg mot det kubanska läkarbiståndet - Eusebio Leal - Kuba bland de bästa i skydd av HBTQ-personer

TIDSKRIFTEN KUBA ges ut för att sprida information om Kubas kultur och samhällsliv. Tidskriften ges ut med fyra nummer per år och ingår i medlemskapet i Svensk-Kubanska Föreningen.

PRENUMERATION
200 kr/år. Utlandsprenumeration: 300 kr/år. Betala till Svensk-Kubanska Föreningen, plusgiro 40 54 11-0 eller med Swish 123 589 0975.

SVENSK-KUBANSKA FÖRENINGEN är en partipolitiskt obunden förening med målsättningen att stödja den socialistiska revolutionen på Kuba och de latinamerikanska folkens kamp mot imperialismen; att vara en del i den anti-imperialistiska kampen i Sverige; att främja de vänskapliga, kulturella och ekonomiska förbindelserna mellan Sverige och Kuba; att i detta syfte sprida information om förhållandena på Kuba och skapa bästa möjliga kontakter mellan folken i respektive länder.

MEDLEMSAVGIFT i Svensk-Kubanska Föreningen är 300 kr/år. 150 kr/år för pensionärer, ungdomar under 20 år, studerande och arbetslösa. Familjemedlemskap: 450 kr/år. Betala till plusgiro 40 54 11-0 eller med Swish 123 589 0975.

MEDVERKANDE I TIDSKRIFTEN KUBA 3/2020 Zoltan Tiroler, Louise Österlin, Oscar Wigren, Eva Björklund m.fl. Bilder från bl.a. kubanska hemsidor om ej annat anges.

ANSVARIG UTGIVARE
Zoltan Tiroler

REDAKTÖR
Tomas Widén, tomas.widen@efolket.se

ADRESS
Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm

E-POST info@svensk-kubanska.se

TELEFON 08-31 95 30

TRYCK Myran Grafiska ISSN 1402-8638

***Omslaget**: Den högsta byggnaden Mole Antonelliana i Turin uppmärksammar hjälpen från Kuba under Covid-19.*

Ledare: Tufft läge 3

Kuba och Covid-19 4

Henry Reeve-brigaden 8

USA:s korståg mot det kubanska läkarbiståndet 9

Respiratorer - Made in Cuba 11

Pandemin med Henrik Thejl i Havanna 12

Nytt kubafientligt lagförslag i USA 16

De kubanska läkarna är självuppoffrande hjältar 17

Storbritanniens regering: "Blockaden strider mot internationell rätt!" 18

En Container till Kuba 19

Kubas Grundlag av år 2019 - På svenka 20

Ms Braemer i hamn i Kuba 21

Havannas stadsantikvarie Eusebio Leal och Sverige 22

Eusebio Leal om Havanna 24

Kuba bland de allra bästa i skydd av HBTQ-personer 25

Ny skiva: Para la espera 26

Ny bok om Kuba: We are Cuba 27

Ny film: WASP Network 28

Kuba skyddar sina korallrev 29

Kuba och Beatles 30

Ledare

TUFFT LÄGE

I Kuba är det ekonomisk kris. Det råder varubrist. BNP beräknas minska med runt 10 procent i år, och backa också 2021. Landet är litet, med få naturresurser och beroende av kontakter med omvärlden.

Andra länder befinner sig också i kris, men Kuba skiljer sig från de flesta:

- Turismen, som helt avstannat under pandemin, och som kommer att drabbas under flera år, är i normala fall en av de viktigaste källorna till hårdvaluta. Nu är inkomsterna från internationell turism noll.
- USA:s förföljelse och sanktioner mot alla som har kommersiella förbindelser med Kuba slår allt hårdare. Den snart 60-åriga blockaden har aldrig varit så omfattande som nu. ”Vi stänger alla dörrar, en efter en”, säger Trump. Blockaden och sanktionerna försvårar exporten. Och den försvårar och fördyrar import. Också Kubas tjänstesektor, som ger större inkomster än varuexporten, är hårt utsatt för USA:s sanktioner och påtryckningar. utländska investeringar i Kuba stoppas i stor utsträckning. USA:s utrikesminister Pompeo har sagt om företag som har förbindelser med Kuba: ”Vi ska spåra upp dem, jaga dem och straffa dem tills de slutar.”
- Den ekonomiska krisen i Venezuela, också den i huvudsak orsakad av USA:s ekonomiska krigföring, påverkar Kuba negativt. Oljeproduktionen i Venezuela har rasat och USA hindrar leveranser av olja till Kuba.
- Samtidigt pågår den ständiga smutskastnings- och förtalskampanjen. USA:s överlägsna resurser kontrollerar mediebilden. De stora medierna, inte minst i Sverige, ger samma ensidigt negativa bild.

Men de lyckas inte helt – ”action speaks louder than words”. Kubas internationella solidaritet vinner respekt, beundran och kärlek. De tusentals kubanska hälsovårdsarbetarna i många länder är en nyckelfaktor bakom detta. USA och dess eftersägare har inte lyckats strypa all information om Kubas insatser.

För att förbättra det ekonomiska läget har Kubas regering vidtagit en rad åtgärder. Det handlar bland annat om decentralisering och ökad autonomi för såväl statliga, kooperativa som enskilda företag. Högsta prioritet har jordbrukssektorn för att säkra mattillgång och minska livsmedelsimporten.

Det är nu möjligt att handla åtråvärda produkter för hårdvaluta i drygt 70 affärer. Dessa förändringar har införts under stor vånda, då de kommer att öka skillnaderna mellan dem som har hårdvaluta och de som inte har. Men inkomsterna ska användas för att vidmakthålla och öka distributionen av produkter till de närmare 5 000 butiker där handeln sker i nationell valuta. I samtliga åtgärder har miljöaspekterna vägts in.

Medan kubanerna utformar sin egen politik har de inte valt hur omvärlden ser ut. Den tvingar ön till anpassning. Trots svårigheterna är det inte som i många andra länder: Ingen lämnas vind för våg, alla kubaner är garanterade mat, tak över huvudet och fortsatt tillgång till gratis utbildning och hälsovård. Det kubanska hälsovårdssystemet har visat sin överlägsenhet jämfört med det kapitalistiska i kampen mot Covid-19; fram till 8 augusti enbart 88 döda; i en befolkning på 11,3 miljoner. Bland dem inga barn och inga hälsovårdsarbetare.

Vår uppgift är att visa på exemplet Kuba och upplysa om den grymma och mördande krigföringen mot Kuba, Venezuela och Nicaragua. Det gäller att gripa och utnyttja möjligheterna att nå ut brett. Bland vänner och bekanta, vid arrangemang, typ Fredsloppet, på sociala medier osv. Vi behöver kämpa för en rättvis och solidarisk värld. En sådan som Kuba står för. Och ställa den mot den människofientliga imperialismen, som bara kan existera med orättvisor och ojämlikhet.

Zoltan Tiroler

KUBA OCH COVID-19

Få smittade, få dödsfall. Hur klarar Kuba pandemin?

Text: Louise Österlin

Kuba hanterar coronakrisen genom att satsa fullt ut på en solidarisk hälsovårdspolitik. Hälsa är en mänsklig rättighet, och i Kuba är det statens ansvar att trygga befolkningens hälsa. Krisen är inte över, risk att smittan flammar upp i en andra våg finns kvar. Men det står ändå klart att världen skulle ha mycket att lära av hur Kuba hanterat denna svåra pandemi.

Kuba hade den 14 augusti 8 döda per miljon invånare. I Sverige var siffran samma dag 572.

Kuba hade god beredskap

Kuba vidtog en lång rad åtgärder mot pandemin på ett tidigt stadium. Gränserna stängdes och direktiv om hygien och social distansering tillämpades strikt från första början. Aktiv spårning av varje form av tänkbara symtom på smitta bland befolkningen sattes omedelbart igång och de sjuka isolerades och fick vård snabbt. Landets 28 000 medicinarstudenter engagerades för att gå från hus till hus för att kolla hur folk mådde och om det fanns tecken på smitta. Detta har vi skrivit om i förra numret av Tidskriften Kuba.
Kubas snabba reaktion på bekämpning av viruset är ett resultat av att det redan fanns en genomtänkt nationell beredskapsplan för epidemier. I januari 2020 bildades en nationell kommission för att se över beredskapsplanen och ta fram en lista på åtgärder som behövdes i detta specifika fall för att hantera coronasmittan.

Samarbete med Kina

Specialister från Kuba reste till Kina för att få detaljerad information om Kinas erfarenheter av det nya viruset och för att etablera kontakt för forskning kring viruset och samarbete i bekämpningen av sjukdomen covid-19. Det finns goda förutsättningar för att ett sådant samarbete kommer att bli positivt. I februari invigde Kuba och Kina ett nytt gemensamt forskningscentrum för bioteknologi i provinsen Hunan i Kina. Detta forskningscentrum var naturligtvis planerat sedan en längre tid. Ländernas samarbete på det medicinska området startade redan 2003. År 2013 öppnade samriskföretaget ChangHeber, en läkemedelsfabrik i Changchun, huvudstad i den kinesiska provinsen Jilin, bl.a. för att producera Kubas medicin Interferon Alfa-2B. Detta läkemedel har tidigare visat sig effektivt för att bekämpa virus som liknar det nya coronaviruset.

Testning igång tidigt

Kuba startade tidigt under år 2020 med att övervaka flygplatser, hamnar och marinor. Inkommande resenärer från de länder där smittan spridit sig snabbtestades. Det gällde alla inkommande från USA, Frankrike, Spanien, Tyskland, Italien, Kina, Japan och Sydkorea. En snabbtest är inte definitiv, men den antyder en möjlig infektion. Om man dessutom konstaterar andningssvårigheter vidtar en mer avancerad test (RT-PCR).

I februari 2020 godkände Kubas ministerråd den plan som den nationella covid-19 kommissionen lagt fram.

Komissionen fortsatte sitt arbete genom att ha dagliga möten för att vara

uppdaterad. Kubas sjuk- och hälsovård började förbereda sig inför en eventuell kommande epidemi.

Information ut till folket

I början av mars startade kubansk TV med att sända rundabordssamtal och ge råd till allmänheten om hygien och social distansering. Folkrörelserna (fackföreningarna, kvinnoorganisationen, kommittéerna för revolutionens försvar m.fl.) engagerade sig i att sprida informationen vidare för att förebygga smitta. President Miguel Díaz-Canel hade dagliga möten och presskonferenser. Den medicinska forskningen gick med i kampanjen, först i kontakter med kinesiska forskare som gav information bl.a. om coronavirusets genetiska sammansättning, senare i försök till kontakter med forskare i USA. En medicinsk forskargrupp började studera hur tester, diagnoser och behandling skulle genomföras. Allt detta innan något fall av sjukdomen ens upptäckts i Kuba!

Alla som arbetade inom hälsovården i Kuba fick utbildning i hur de skulle ta hand om sjuka i covid-19. Ett antal läkare från alla Kubas provinser fick utbildning på IPK (Institutet för tropisk medicin Pedro Kouri) i Havanna, och när de återvände till sina hemprovinser gav de i sin tur utbildning till kollegor som hade ansvar för sjukhus och polikliniker där. I en tredje omgång fördes utbildningen vidare till familjeläkare och sjuksköterskor, laboratorietekniker, ambulanspersonal, ja till alla som kanske skulle kunna komma i kontakt med någon coronasmittad. Varje poliklinik gav också utbildning till andra än hälsovårdsarbetare inom sitt geografiska område, t.ex. anställda inom barnomsorgen, till småföretagare, till dem som hyrde ut rum till turister, osv. så att de skulle kunna känna igen symtomen på covid-19.

De första fallen

10 mars började alla inkommande resenärer till Kuba snabbtestas. 11 mars upptäcktes de tre första fallen av covid-19. Det var tre italienska turister på inresa som bar på smittan. De togs till IPK och isolerades direkt. De kubaner som haft kontakt med italienarna isolerades också. Den 24 mars stoppades de flesta av alla inresor.

Den 17 mars började hela Kubas befolkning kontrolleras för att hitta personer med symtom som kunde tyda på covid-19. De 28 000 medicinstudenterna arbetade med kontrollen genom att gå från hus till hus, bostad till bostad och på behörigt avstånd prata med de boende. De tar reda på hur många som bor i bostaden, om det finns boende över 60 år, om det finns kvinnor som väntar barn, om det finns boende som tillhör någon riskgrupp, om de haft kontakt med någon som nyligen varit utomlands. Allt rapporteras till områdets familjeläkare som på det viset får en god överblick över situationen i sitt område. De som misstänks ha smittats av sjukdomen kallas till sin poliklinik för undersökning, och om sjukdomen konstateras sätts de i karantän i någon av de nyligen etablerade isoleringsanläggningarna i minst 14 dagar där de får fortsatt testning och medicinsk vård.

Svårigheten med coronaviruset är att symtomen kan vara mycket svaga, kanske så svaga att de som har fått smittan först inte ens märker det själva. Att genomföra tester tidigt är viktigt för att hitta sådana asymtomatiska fall.

Samhället stänger och inresor till Kuba stoppas

Den 20 mars började samhället att stänga ner. Alla äldre, och de som tillhörde andra riskgrupper, uppmanades stanna hemma och begränsa sociala kontakter. Stora sammankomster ställdes in. Hotell, campingplatser, diskotek, biografer, teatrar osv stängdes. De som kunde arbeta hemifrån uppmanades göra detta. De som måste stanna hemma för att ta hand om barn eller äldre får ändå sin lön garanterad. Ekonomiska lättnader infördes för dem som testats positivt. Skatteinbetalningar suspenderades för ägare till småföretag.

De som lagts in på sjukhus

garanterades 50 procent av sin lön. Hushåll med små inkomster fick försörjningsstöd och mat, mediciner och andra förnödenheter levererade till hemmen. Ingen i Kuba lämnades utan skydd.

I fängelserna började man vidta åtgärder för att inte få in smittan, och de intagna kontrollerades två gånger dagligen. Den 23 mars stängdes alla skolor. En vecka senare infördes distansundervisning. Den 24 mars stoppades alla inresor till Kuba, utom för kubaner som var på väg hem. Alla inresande måste hålla sig i övervakad karantän i 14 dagar efter sin inresa. Prensa Latina rapporterade den 7 april att Kuba hade ordnat 36 sådana isoleringscentra med ytterligare 10 i reserv. Det är studentbostadshus som kan användas eftersom skolor och universitet är stängda och eleverna har åkt hem.

Alla utländska turister som befann sig på besök i Kuba måste stanna på sina hotell innan hemtransport kunde ordnas. 24 mars hade sjukdomen skördat 82 dödsoffer i Kuba. Inom hälsovården hade ett nittiotal smittats, men ingen av dem hade dött.

Forskning, diagnoser, läkemedel

Det är IPK som arbetar direkt med testning, forskning och vård av covid-19 patienter. Institutet, som samarbetar med Världshälsoorganisationen WHO och Panamerikanska Hälsoorganisationen PAHO, har länge forskat kring smittsamma sjukdomar som denguefeber, Zika och andra vektorburna sjukdomar. Kubas forskare är nu inriktade på att studera coronaviruset och att kunna känna igen sådana tidiga tecken på covid-19 som utvecklar sig till en allvarlig form. Det är också IPK som tränar de kubanska hälsovårdsarbetare som ingår i Henry Reeve-brigader utomlands.

Under några år har vi i Svensk-Kubanska Föreningen kunnat följa hur IPK i Kuba har byggt upp tre väl utrustade laboratorier för att kunna diagnosticera infektionssjukdomar. Projektet startade när Zika-viruset började spridas i Latinamerika och Karibien år 2015. De tre laboratorierna ligger i Havanna, Santa Clara och Santiago de Cuba, dvs de täcker var sin del av landet. Laboratorierna är försedda med den senaste tekniken för att på molekylär nivå diagnosticera infektionssjukdomar. Organisationen mediCuba-Europa – där Svensk-Kubanska Föreningen är medlem – har hjälpt till att finansiera hela detta stora och viktiga laboratorieprojekt. I Sverige har vi fram till juni 2020 donerat en miljon kronor till projektet tack vare många solidariska bidragsgivare.

Kubas farmaceutiska industri framställer läkemedel som täcker 70 procent av landets eget behov. Dvs. Kuba har tillgång till bra läkemedel för att klara coronakrisen och har också goda möjligheter att exportera från sin egen produktion av läkemedel. Men det räcker inte fullt ut. Kuba måste importera vissa slags läkemedel. Problemet är att USA:s blockad lägger hinder i vägen för denna livsnödvändiga import.

För att bekämpa covid-19 använder Kuba ett flertal olika mediciner. Det läkemedel som visat sig mest effektivt på ett tidigt stadium i covid-19 är Heberon, som är ett interferon med egenskap att stärka immunförsvaret (Interferon Alfa 2b). Läkemedlet rekommenderas av WHO, Johns Hopkins sjukhuset i Baltimore och World Journal of Paediatrics. Klinisk testning i Kina och Kuba har gett goda resultat. Kuba behandlar också de sjuka med blodplasma från patienter som tillfrisknat från covid-19.

Kubas primärvård klarar covid-19

Samtidigt måste vi också nämna Kubas väl utbyggda primärvårdssystem som utan tvekan varit och är ryggraden i kampen mot pandemin. Primärvården lägger tonvikten på den förebyggande hälsovården. I landet finns omkring 450 vårdcentraler eller polikliniker, som alla har tillgång till flera olika typer av specialistvård. Varje poliklinik betjänar ett område som i sin tur är indelat i 15-30 grannskap, vardera med upp till 1.500 invånare. Varje grannskap har sin egen

familjeläkarmottagning – Consultorio – där läkaren har sin bostad intill mottagningen. (Data från år 2015 enl. Conner Gorry MEDICC) I bergiga glesbygder har familjeläkaren färre antal familjer att ta hand om, men så kan det också vara längre avstånd mellan de boende. Totalt finns år 2019 ca 11 000 familjeläkarmottagningar i Kuba. Poliklinikerna ger också hälsovård till de som arbetar inom dess geografiska område, t.ex. på mindre arbetsplatser och små familjeföretag. Stora arbetsplatser har sina egna hälsovårdsmottagningar. Under pandemins början tog klinikernas läkare också ansvar för att hjälpa utländska turister som fanns kvar på hotellen i området.

Välorganiserade folkrörelser

I kampen mot viruset står också det välorganiserade civilsamhället med folkrörelser som når ut till praktiskt taget hela befolkningen. Samhället har vana i att organisera och mobilisera befolkningen i klimatrelaterade krissituationer som ingen kuban är främmande för. Det gäller t.ex. orkaner, översvämningar eller sjukdomsepidemier som drabbar ön. Då inriktas alla nationella resurser på att rädda människoliv, och kubanerna har genom åren fått åtskilliga erfarenheter på detta område.

Plan för att öppna igen

I juni 2020 tillkännagav Kubas regering en plan för hur landet successivt kommer att återgå till normala förhållanden. Planen är att återgången ska ske i tre faser och vara olika i olika delar av landet. I Havanna, som har den största andelen smittade, kommer den fullständiga återgången ske senare än i andra delar. Speciellt viktigt har varit att analysera hur Kuba ska kunna öppnas för turism igen efter pandemin.

FAS 1: Turism tillåts, men bara för kubaner som turistar i sitt eget land. Transporter inom landet öppnas. Restauranger och caféer öppnas till mellan 30 och 50 procent av sin kapacitet.
FAS 2: Kuba öppnas för internationell turism på vissa turistorter, där turisterna övervakas med testning och temperaturtagningar. Skolorna öppnas igen. Biografer och teatrar öppnar med begränsad kapacitet.
FAS 3: Kubas gränser öppnas helt. Alla turisthotell och andra turistanläggningar öppnas. Turister med symtom isoleras på hotellen. Privata s.k. Casas Particulares får öppna för utländska turister under förutsättning att hygieniska villkor efterlevs och att alla gäster med andningssvårigheter och andra coronasymtom rapporteras till myndigheterna.

I början av juli 2020 gick hela Kuba in i den första fasen. Dessutom öppnade de första hotellen för turister från utlandet enligt fas 2. Det är hotell belägna på små öar utanför Kubas kuster, dit turisterna kommer med direktflyg. De testas (PCR) på flygplatsen. Turisterna får då inte röra sig utanför öarna, och om de skulle uppvisa symtom kommer de att isoleras på särskilda platser inom hotellanläggningarna, där de får den vård de behöver. Tiden som hotell och andra turistanläggning har varit stängda har utnyttjats till underhålls- och renoveringsarbeten och att förbereda för hur de ska fungera säkert vid återöppnandet med social distansering och god hygienisk standard. I slutet av juli anlände de första internationella turisterna till Cayo Coco, en ö i provinsen Ciego de Ávila med egen flygplats.

Att Kuba under månaderna februari-juni 2020 inte kunnat ta emot turister har inneburit ett stort ekonomiskt avbräck. Redan under år 2019 minskade turismen i Kuba och nådde inte det planerade 5 miljonermålet, utan stannade på 4,3, vilket berodde på den hårdnande blockaden från USA med förbud mot flygresor och kryssningar till Kuba. För år 2020 sattes målet till 4,5 miljoner turister. Men pandemin satte alla planer ur spel, Kuba berövades sin viktigaste inkomst och en halv miljon kubaner blev arbetslösa.

För mer information om läkemedel som används i Kubas Covid-19 vård:
Helen Yaffe. 2020. Leading by Example: Cuba in the Covid-19 Pandemic. *Counterpunch.* 4 juni.

Henry Reeve-brigaden i kamp mot corona

Text: Louise Österlin

Henry Reeve från USA kämpade i Kuba på 1800-talet.

För Kubas del är coronapandemin både en kamp i det egna landet och en utmaning till solidaritet med andra länder i en omfattning som aldrig tidigare skådats. Kubas medicinska internationalism under coronatider är enastående. Det är Kubas Henry Reeve-brigader som står för dessa insatser, nu nominerade till Nobels Fredspris. I förra numret av Tidskriften Kuba gav vi flera exempel. Nu börjar vi kunna se helhetsbilden.

Bara någon vecka efter det att coronaepidemin av WHO den 11 mars förklarats vara en pandemi sände Kuba ut sina första läkarbrigader med specialister på epidemiologi, virologi, intensivvård och klinisk medicin. Dessa brigader gick till Nicaragua, Jamaica och Venezuela. Därefter har en lång rad av länder följt. Kuba har inte gjort någon åtskillnad på rika och fattiga länder, eller om landet tidigare haft goda kontakter med Kuba eller inga kontakter alls. Italien och Andorra är de första länder i Europa som bett om medicinsk hjälp från Kuba. I Afrika är det Togo som för första gången fått hjälp från Kuba.

Den största brigaden har gått till Mexico med 600 personer. Många medlemmar i brigaderna är kvinnor. Till Trinidad och Tobago skickade Kuba en brigad som bara bestod av kvinnor. 3 772 brigadmedlemmar har rest ut till 38 länder och territorier. De har behandlat mer än 250 000 patienter och räddat mer än 8 000 liv enligt Kubas president Miguel Díaz-Canel den 29 juli.

Premiärministern i Antigua och Barbuda, Gaston Browne, sa att Kuba har sänt läkare och sjuksköterskor under decennier för att hjälpa hans land återhämta sig efter förödande orkaner. Kuba har också gett hans lands ungdomar möjlighet att studera medicin. ”Vi tycker att det är häpnadsväckande att Kuba, som har hjälpt till med att ge bra hälsovård till vårt land, nu får höra att de ägnar sig åt mänsklig trafficking. De kubaner som nu nyligen kommit till Antigua och Barbuda får gratis husrum, uppehälle, transporter och allt de behöver, utgifter som vanligen skulle uppgå till ca 50 procent av lönen. De är ganska nöjda.”

När ett av de kubanska läkarteamen i Italien avtackades efter att ha arbetat hårt i två månader sa Marco Grimaldi från Italiens hälsoministerium: ”I Lombardiet är vi alla så tacksamma för deras professionalism och ödmjukhet inför att anpassa sig till ett land som de knappast kände till. Tänk om Europa hade kunnat göra samma sak.”

Dessa 40 länder och territorier har fram till mitten av augusti bett om och fått hjälp från Kuba mot Covid-19:

KARIBIEN: Anguilla, Antigua och Barbuda, Barbados, Brittiska Jungfruöarna, Dominica, Grenada, Haiti, Jamaica, Martinique, Montserrat, St. Kitts och Nevis, St. Lucia, St. Vincent och Grenadinerna, Trinidad och Tobago, Turks- och Caicosöarna. LATINAMERIKA: Belize, Honduras, Mexico, Nicaragua, Peru, Surinam, Venezuela. AFRIKA: Angola, Ekvatorialguinea, Eswatini, Guinea-Bissau, Guinea-Conakry, Kap Verde, Kenya, Moçambique, São Tomé och Principe, Sierra Leone, Sydafrika, Togo. EUROPA: Andorra, Italien. MELLANÖSTERN OCH ASIEN: Azerbajdzjan, Förenade Arabemiraten, Kuwait, Qatar.

(Anm.: Kuba har medicinskt samarbete med ytterligare ett flertal länder, t. ex. Algeriet, Tanzania, Uruguay, Guatemala, Kina, Vietnam, Östtimor. I många länder där kubanska läkare redan arbetade vid epidemiutbrottet har de stannat kvar för att tillsammans med ländernas egna läkare och sjukvårdspersonal kämpa mot covid-19.)

USA:s korståg mot det kubanska läkarbiståndet

Översättning från spanska: Zoltan Tiroler

USA har sedan något år dragit igång en kampanj mot Kubas hälsovårdssamarbete med andra länder. USA satsar miljonbelopp för att smutskasta de kubanska insatserna. Pengar lovas dessutom till projekt som kan påvisa negativa effekter av biståndet. Kampanjen har fått genomslag också i Sverige. "Civil Rights Defenders", en grupp liberaler i Stockholm med finansiering bland annat från USA, har gått i spetsen för den svenska delen av kampanjen. CRD får stort utrymme i svenska media.

Här följer ett svar från Kuba på USA:s förtal och lögner:

USA:s korståg mot Kubas internationella hälsovårdssamarbete

I sitt uttalande 29 augusti 2019 fördömde Kubas Utrikesministerium, Minrex, USA:s förolämpande kampanj som pågått sedan förra året mot det medicinska samarbeten Kuba erbjuder. USA kombinerar kampanjen med hotet om sanktioner mot kubanska ledare och påtryckningar mot de stater som tar emot bistånd.

Talet i Nationella Säkerhetsrådet i Vita huset räknar med aktivt stöd från de senatorer och kongressmedlemmar som sympatiserar med den anti-kubanska maffian i Florida och från utrikesdepartementets tjänstemän.

Vita Huset anklagar Kuba för "modernt slaveri" och "människohandel" med personal som arbetar i Kubas hälsosystem, eller för påstådd kubansk inblandning i mottagarländernas inre angelägenheter.

USA tänker också återupprätta det så kallade Parole-programmet för att locka kubanska läkare med pengar, biljetter och visum att desertera till USA. Och därmed sabotera de bilaterala avtalen mellan Kuba och andra länder. Det skulle beröva länderna detta högkvalificerade samarbete och de mest behövande tillgång till hälsovård.

I maj 2019 anordnade generalsekreteraren för Amerikanska Staternas Organisationen (OAS) en konferens på huvudkontoret i Washington om de påstådda brott mot mänskligheten som Kubas hälsovårdssamarbete begått.

I sin rapport om människohandel i juni 2019 smutskastade USA:s utrikesdepartement Kubas internationella hälsovårdssamarbete som människohandel och en månad senare införde USA viseringsbegränsningar för kubaner med anknytning till medicinska uppdrag.

Senare i juni beviljade USAID, USA:s biståndsbyrå, tre miljoner dollar för projekt riktade mot Kubas medicinska brigader utomlands.

USA:s förföljelse av kubanska biståndsarbetare började i Latinamerika och har tvingat samarbetsprogram i Brasilien, Ecuador och Bolivia att upphöra. Brasiliens fascistiske och gentemot USA underdåniga president Jair Bolsonaro förtalade och utvisade våra specialläkare som i ett trepartsavtal med Pan American Health Organization, från augusti 2013 till november 2018, genomförde 113 359 000 patientbesök i över 3 600 kommuner, och betjänade 60 miljoner brasilianare med hälsovård. Dessutom har 1 214 brasilianska studenter tagit läkarexamen i Kuba, kostnadsfritt.

Bolsonaros tillmötesgående gentemot USA innefattade också avvecklingen av det brasilianska stödprogrammet för låginkomstfamiljer, som del av Bolsonaros brutala politik för att vända upp och ner på de sociala förbättringar som Arbetarpartiets progressiva regeringar uppnått.

Höga regeringstjänstemän i USA har förtalat de kubanska hälsovårdsbrigaderna i Bolivarianska Republiken **Venezuela** och utmålat dem som militära trupper, ett förtal som Bolsonaro lik en papegoja upprepade i september 2019 i sitt tal i FN:s Generalförsamling. Av illvillighet, ondska eller okunnighet, tredubblade han Washingtons ogrundade och lögnaktiga påstående om

antalet kubaner. Personal från USAID (byrån för internationell utveckling) och USA:s ambassader har sökt upp myndigheter i Latinamerika till exempel i **Guatemala**, för att fråga ut dem om exakta uppgifter om Kubas medicinska samarbete för att kunna sabotera det.

I maj 2019 begärde USA:s ambassad i **Ecuador** att höga tjänstemän skulle tillhandahålla detaljerad information om kubanska hjälparbetare, avtal och tjänster. Fem månader senare avslutade Ecuador samarbetet trots att det ändå skulle löpa ut inom kort, och uppgav ekonomiska skäl.

Sedan Kubas samarbete med Ecuador inleddes har 3 565 kubanska hälsovårdsarbetare tillhandahållit 6 749 666 läkarbesök, 212 360 kirurgiska operationer, 3 548 förlossningar och 100 084 vaccinationer. 153 biståndsarbetare deltog i **Operation Mirakel**, det program med starr- och andra ögonoperationer som återgivit 168 543 ecuadorianer synen. Sammanlagt behandlade kubanerna 825 576 personer, 35 257 av dem av specialister inom neurofysiologi och 21 062 patienter genomgick genetiska undersökningar. Och 2 093 unga ecuadorianer fick läkarutbildning i Kuba. I oktober begärde Ecuadors utrikesdepartement uppgifter om avsikten med ett besök av kubaner med diplomatpass. Sedan förklarade regeringen utan grund att flera kubaner som ingick i biståndsprogrammet deltagit i folkliga protester mot regeringens nyliberala åtgärder.

Det har bevisats att ingen kuban deltog i, eller organiserade, dessa massiva folkliga protester och inget officiellt- eller diplomatpass har använts otillbörligt. Inga bevis eller indicier har heller kunnat läggas fram. Kuba utfärdar diplomat- och konsulärpass i enlighet med Wiendeklarationen om Diplomatiska och Konsulära Förbindelser, och garanterar att innehavarna följer de regler som gäller för användningen.

Under statskuppen i **Bolivia**, anstiftade, ledde och deltog US-ambassadpersonal direkt och aktivt i polisens – och även brandmäns – fientliga angrepp på de kubanska biståndsarbetarna. USA-personal deltog personligen i detta, och använde en diplomatbil med registreringsskylt 28 CD-17. Under dessa dagar utsattes de kubanska biståndsarbetarna för 26 allvarliga angrepp, två misshandlades allvarligt. Kuppregimen uppmanade öppet till våld, brutala kroppsvisitationer, husrannsakningar och falska anklagelser. 50 hälsobiståndsarbetare greps och fyra av dem kvarhölls i flera dagar. I detta läge såg sig Kuba tvunget att med omedelbar verkan kalla hem sina medborgare och tillbakavisade kraftigt kuppregimens så kallade "hälsovårdsminister" som skamlöst blåste upp de kubanska specialisternas löner, som var lägre än de bolivianska läkarnas. Självklart förteg ministern att Kuba inte bett om eller mottagit ett enda öre för sitt hälsosamarbete med Bolivia.

Den kubanska hälsovårdsbrigaden i Bolivia bestod till 54 procent av kvinnor, 406 läkare inom 32 specialiteter som allmän-, barn-, invärtesmedicin, gynekologi och obstetrik, anestesiologi och uppvaknande, oftalmologi, allmän kirurgi, ortopedi, traumatologi, intensiv- och akutvård, neonatalogi med mera. Dessutom medverkade 258 hälsovårdstekniker som imagenologí, endoskopi, elektromedicin, laboratorietekniker, rehab och sjuksköterskor.

Under dessa år utförde de 73 330 447 undersökningar och 1 529 301 operationer. De medverkade vid 60 640 förlossningar, utförde 22 221 vaccinationer och 508 403 ögonoperationer. Kubas Latinamerikanska Läkarhögskola har utexaminerat 5 184 bolivianska läkare. USA-diplomater har letat upp och förföljt kubaner. De har på sjukhus där dessa arbetat försökt pressa dem på information, precis som de gjort i andra länder, också i Nordafrika och Mellanöstern.

Det är omoraliskt och oacceptabelt

att ifrågasätta de 400 000 kubanska internationella hälsovårdsarbetarnas värdighet och människokärlek, efter 56 års insatser i 164 länder. Där ingår

kampen mot Ebola i Afrika, blindhet i Latinamerika, kolera i Haiti och arbete av 26 internationella katastrof- och epidemibrigader som Henry Reeve-brigader i Pakistan, Indonesien, Mexiko, Ecuador, Peru, Chile och Venezuela med flera. Kuba har också gratis utbildat 35 613 hälsoarbetare från 138 länder.

I länder med ogynnsamma ekonomiska förhållanden står Kuba i stort sett för alla kostnader. På samma sätt och i enlighet med FN:s riktlinjer för biståndssamarbete mellan utvecklingsländer, erbjuder Kuba sitt samarbete på grundval av ömsesidighet och kompenseras delvis för utförda tjänster.

De kubanska specialister som deltar i dessa program gör det av egen fri vilja och engagemang. Under sin utlandstjänst betalas hela deras lön ut till deras bankkonto i Kuba och de får dessutom ett stipendium i mottagarlandet samt andra bidrag. I de fall Kuba kompenseras för sitt samarbete har dessa biståndsarbetare meriten att bidra med en rättvis och rimlig kompensation till att upprätthålla och utveckla Kubas allomfattande, för alla kubaner tillgängliga och kostnadsfria, hälsovårdssystem. De bidrar också till de biståndsinsatser som Kuba gör utan betalning i många länder runt om i världen.

I Kubas nya grundlag, som antogs genom folkomröstning i april 2019, fastslås ännu en gång att rätten till hälsovård är en mänsklig rättighet. USA:s korståg mot det internationella hälsovårdssamarbetet är okänt och kriminellt mot de människor som behöver läkarvård. USA lyckas inte fördunkla de 29 000 biståndsarbetarnas solidariska och medmänskliga bidrag, dessa som med stora uppoffringar och sina familjers förståelse, för närvarande bistår 65 nationer. USA:s hållning i denna fråga är föraktlig. Kubas svar är orubbligt: vi fortsätter att rädda liv och främja hälsa och välfärd i världen, så mycket vi kan, överallt där vi efterfrågas.

Minrex, Kubas utrikesdepartament, 5 december 2019

ORIGINALTEXT PÅ SPANSKA:
HTTPS://BIT.LY/2YMTKBD

Respiratorer - Made in Cuba

Text: Louise Österlin

I april 2020 hindrades Kuba att köpa respiratorer från de företag i Schweiz, Imtmedical AG och Acutronic, som tidigare levererat denna typ av utrustning till Kuba. Anledningen var att de schweiziska företagen hade köpts upp av det USA-ägda Vyaire Medical Inc., vilket innebär att USA:s blockad hindrar vidare affärer med Kuba. Kuba behövde söka andra lösningar för att tillgodose landets behov av respiratorer.

Första kubanska respiratorerna klara i oktober 2020!

Ett kubanskt forskningsteam började arbeta med att ta fram en inhemsk prototyp för en respirator. I juli presenterade Kubas tidning Granma ett projekt med respiratorer som kommer att tillverkas med utgångspunkt från information som är öppet tillgänglig på Internet. Detta kombineras med mjukvara och design som kubanska experter tagit fram. Bakom produkten ligger ett lagarbete mellan flera kubanska forskare och vetenskapsmän och ett samarbete mellan olika kubanska företag och institutioner. Projektet finansieras av EU och av mediCuba-Europa, där Svensk-Kubanska Föreningen ingår som medlem.

Den första omgången respiratorer på 500 exemplar beräknas vara färdiga i oktober 2020. Hälften av dem anpassas till covid-19 patienter som behöver intensivvård. Den andra hälften kan användas av mindre allvarligt sjuka som behöver andningsstöd.

PANDEMIN

med Henrik Thejl i Havanna

Förkortad översättning från danska: Susan Voss
Foton: Henrik Thejl

Danske Henrik Thejl, som bor i Havanna med sin kubanska hustru och två döttrar, ger oss genom veckorapporter, en inblick i hur vardagen ser ut på Kuba i denna speciella tid.

27 april 2020

Kl. 11 varje dag blir vi uppdaterade om nya covidfall.
Havanna är metropolen för covidutbrott, idag var 14 av 20 fall från Havanna. Samtidigt innebar det att andra provinser (på Kuba finns 15 provinser) nu är helt utan nya smittade. Eftersom vi kommer ut väldigt lite, har det blivit en tradition i vår hemmavardag att hela familjen ett par gånger om dagen tränar fysiskt. Även den lilla tjejen slänger sig runt och hittar på alla möjliga övningar. Till nöje för oss andra.

Värmen har också blivit tuff nu då regntiden står för dörren och tillsammans med den sociala isoleringen ökar det den samlade strömförbrukningen med ca 10 procent, därför uppmanas vi nu att spara på strömmen.
Ett annat stort problem i denna period är bristsituationen. Det får vissa personer att hamstra och sälja samma varor på gatan fast till mycket högre pris. Det drabbar de som har det sämst i samhället.

Kuba fortsätter att skicka läkarbrigader till länder som ber om Kubas hjälp. Nu har en grupp just skickats till Sydafrika. Den amerikanska lingvisten och politiska forskaren Noam Chomsky har därför nyligen i en intervju framhållit att:

> ”Kuba är det enda land som har visat sann internationalism; ett land som USA alltid har försökt kväva ekonomiskt, och som på mirakulöst vis har överlevt och visat världen, vad internationalism innebär.”

4 maj 2020

Det är en konstig tid vi lever i.
Vi har just passerat 1 maj, Arbetarnas Internationella Kampdag, som manifesteras med att miljoner kubaner över hela landet samlas på Revolutionsplatsen i de olika städerna. Jag har själv upplevt många av dem. Men i år var t.o.m. 1 maj coronadrabbad. De stora manifestationerna ställdes in och dagen firades med diverse TV-sändningar. Alla som ville kunde fira dagen genom att sjunga nationalsången ut mot gatan klockan åtta på morgonen. Här är fortfarande samma radikala isolering. Man är inte på något sätt enig med den danska strategin att öppna gradvis på en så tidig tidpunkt som man gör i Danmark och på många andra ställen. Det är anmärkningsvärt att Sverige har nästan 2500 dödsfall i corona i ett samhälle med en miljon färre invånare än på Kuba, där endast 69 personer dött av corona. På Kuba värderas varje människas liv högt - ung eller gammal.

Häromdagen cyklade jag in till centrum där det finns fler butiker och därför större chanser att handla. Härute där vi bor, har flera butiker stängt tillfälligt, därför kan det vara väldigt besvärligt och ta lång tid att handla även basala varor. Jag fick stå i kö i sammanlagt fyra timmar. Det var hårt i den här värmen. Med ytterligare en timmes cykeltur i 32 graders värme var jag klar för sängen när jag kom hem.

8 maj 2020

Nu går det snabbt åt rätt håll.
Under senaste en och en halv vecka har vi haft tre dagar utan några conarelaterade dödsfall.Vi är nu inne på 7:e veckan med social isolering. Det är tydligt att det börjar bli hårt för många människor som bor ensamma. Det är stor brist på många varor just nu. Även enkla saker som tandkräm är en bristvara just nu. Kuba har fortfarande *bodegan* (lager, förvaringslokal) kvar som en rest ända tillbaka från 1962. Dessa lager upprättades under revolutionens första år då USA avbröt all handel med Kuba. Till följd av det miste Kuba nästan 85 procent av sin handel med utlandet.

Priserna är starkt subventionerade. Igår hämtade jag kyckling. Varje ransoneringsbok täcker ett hushåll - för vår del fyra personer. Jag fick 5 kilo kyckling för 5 lokala pesos (= 1,5 dkr dvs. 25 (dk) öre/kilo). Det dagliga brödet kostar 1 (dk) öre. Häromdagen började min fru som är röntgensjuksköterska att arbeta på sjukhuset igen. Eftersom det i dagsläget genomförs endast akuta operationer finns det inte så mycket jobb för henne just nu. Därför deltar hon i arbetet med att gå ut till samtliga hushåll för att undersöka om alla är friska och inte har coronarelaterade symtom. Mina två flickor håller humöret uppe, även om den lilla på fyra år är helt enig med sin väninna från förskolan när de pratar i telefon om att de är dödströtta på coronavirus: ”Me tiene cansa´o!” som de säger.

På kvällen klocken nio när vi klappar och visslar för alla som aktivt ingår i bekämpningen av corona ropar hon hämningslös: ”Que se vaya el coronavirus!”.
Den stora dottern har en fast dagsrytm med hemmaskola vilket innebär en hel del självdisciplin.

24 maj 2020

I maj månad har det varit 12 dagar utan virus.
I lördags registrerades ett coronarelaterat dödsfall. Allt som allt har det varit 82 döda vilket ger 7 döda per miljon invånare. I Danmark är det 97 döda per miljon invånare och i Sverige 398 döda per miljon invånare. I motsatts till hur man gör i Danmark har man på Kuba testat smittades vänner, familjemedlemmar och kollegor ända sen de första coronafallen. På detta sätt har hälften av de kubanska coronasmittade hittats bland personer utan symtom. Dessutom måste all personal som arbetar med coronasmittade vara i karantän i 14 dagar efter att de slutat sitt 14 dagars arbetspass. Det innebär att från första arbetsdagen kan det gå upp till en månad innan de ser sin familj igen. Alla på Kuba får medicinen Prevengo Vir för att stärka immunförsvaret. Dessutom får alla personer över 60 år och personal i hälso- och socialsektorn preparatet Biomudulina. För att ge en uppfattning om hur hårt pressad situationen är i dessa tider följer anteckningar om hur bristsituationen ser ut här:

18/5 Vi får stå i kö i timmar enbart för en påse äpple, en burk majonnäs, två påsar tvättmedel. Det finns mycket få varor i den enskilda butiken därför använder vi väldigt mycket tid på att handla. Nu i regntiden måste vi planera inköpen med tanke på när det kan tänkas regna.

19/5 Jag stod idag ungefär tre timmar i kö vid brödförsäljningen plus ungefär en timme hos frukt- och grönsakshandlaren. Och då fick jag ändå inte allt som jag skrivit på min inköpslista. Fortfarande finns varken smör eller ost i butikerna, men nu är det mangosäsong! Mango är en väldigt söt, saftig och härlig frukt.

21/5 Vi har slut på bönor. Därför var det idag mitt stora projekt. Jag cyklade iväg vid nio tiden. Jag cyklade fem kilometer till Vedado för att köpa tandkräm. På väg dit undersökte jag möjligheten att köpa bönor men jag fick bara negativa svar. Jag lyckades i alla fall hitta cornflakes till flickorna och det visste jag skulle bli succé. Så en del av turen lönade sig.

29 maj 2020

Idag är det två månader sen vi började applådera från våra lägenheter och hus ut mot gatan klockan nio på kvällen. Och det har verkligen blivit en tradition.

Ännu en bra vecka med bara ett enda coronarelaterat dödsfall. Det är intressant att jämföra Danmark och Kuba: båda länder har gratis och universella hälsosystem. Danmark är ett rikt land med en BNP per invånare 61 000 USD. Kuba är ett relativt fattigt land med en BNP 8 800 USD per invånare. Men även om Kuba är ett fattigt land prioriteras hälsovården, ungefär 11 procent av BNP (Danmark går ungefär 9 procent av BNP till hälsovård). Hälsovården är gratis för alla medborgare - även tandläkare och psykologhjälp.

Jag fick ett lustigt meddelande från det danska utrikesministeriet idag. Jag fick veta att det beslutades att avråda från alla onödvändiga resor till Kuba t.o.m. 31 augusti. ”Vi gör detta utifrån försiktighetsprincipen, där det handlar om att minimera risken att danskar smittas med covid19 i utlandet för att därefter ta med sig smittan hem”, så lät meddelandet. Det är ju lite lustigt att resor till Kuba avrådes när det samtidigt öppnas för resor till länder som Tyskland som har en dödlighet på 102 per miljon invånare jämfört med Kubas 7 per miljon invånare.

6 juni 2020

Det har inte varit något coronarelaterat dödsfall under hela juni månad.
Sedan 29 april har vi nu haft 26 dagar utan dödsfall pga corona. En annan bra nyhet är att 11 av Kubas 15 provinser samt ön Isla de Juventud inte har haft några nya coronaregistrerade i över 15 dagar.

Barnen har nu varit isolerade i vår lägenhet i tre månader. Fast jag har haft med mig Linn på en liten cykeltur. Häromdagen cyklade jag med min stora dotter ut för att handla. Vi letade speciellt efter godis, eftersom det var 1 juni - Barnens dag. Därför hade jag på morgonen gratulerat mina två flickor, varpå deras första kommentar var: ” Då ska vi ha godis!” Efter en lång cykeltur stannade vi vid ett ställe där det var kö för att köpa bröd. Minsann hittade jag också godis i affären!

Dagen var räddad! När jag var på väg till Linn igen som vaktade cyklarna då vi saknade cykellås kom en polis och berättade vänligt för mig att barn ska vara hemma och att jag får hitta på ett annat sätt att förflytta mig tills situationen i Havanna är under kontroll. Men jag lyckades köpa godis! Turen var räddad. I förgår lyckades min fru köpa 1,5 kilo nötkött. Det kostade 4 timmar i kö. Det serverades biffar den kvällen. Efter tre månader med coronavirus och den följande bristsituationen i landet, har vi nu slut på papper som barnen kan rita och skriva på. Det finns ingenstans nu.

13 juni 2020

Äntligen kom beskedet!
Nu kan flickorna snart gå ut och leka igen och träffa sina kompisar. MEN med restriktioner! I veckan som gick fick vi veta att man nu startar återöppningen av samhället som kommer att ske i tre faser. Återöppning kommer inte att se likadant ut i hela landet, eftersom 13 av landets 15 provinser inte har haft några fall av corona under de senaste 15 dagarna. De 13 provinserna får lov att gå direkt till fas 2 eller 3. Munskydd är fortfarande ett krav i det offentliga rummet, men den sociala isoleringen byts ut mot social distansering. Arbetsplatserna öppnas i olika takt och kollektivtrafiken kommer också att återupptas men med restriktioner. En viktig industri som den internationella turismen kommer att tillåtas först i fas 2 och endast till vissa områden i landet.

Den **10 juni** cyklade jag på min gamla 27” ryska damcykel till Gamla Havanna med förhoppningen att det skulle vara lättare att göra inköp där eftersom där finns fler affärer. Det handlade framför allt om att hitta papper till flickorna, så att de åter får rita och måla. Men de affärer jag känner till, som skulle kunna sälja sådana saker, var stängda.

FÖR VIDARE LÄSNING
http://www.cubavenner.dk/nyheder/henrik-unders%C3%B8ger-kilderne-til-cubas-styrke

Nytt kubafientligt lagförslag i USA

Text: Louise Österlin

Kuba har ett omfattande internationellt medicinskt samarbete med ett 70-tal länder. I coronatider har Henry Reeve-brigaderna gjort insatser i mer än 35 olika länder. Till fattiga länder skickar Kuba brigaderna gratis, men de länder som har råd att betala gör detta helt eller delvis. Det ger Kuba en inkomst på ca 6-7 miljarder US dollar årligen. För de pengarna köper Kuba in sådana läkemedel och medicinsk utrustning som landet behöver. Hela Kubas befolkning – där alla har rätt till gratis hälsovård – får glädje och nytta av det.

Nu vill USA hindra andra stater att ta emot medicinsk hjälp från Kuba, vars medicinska solidaritet stämplas som människohandel och slaveri. USA vill strypa ett av Kubas sätt att få hårdvaluta.

Ted Cruz, Marco Rubio, Rick Scott

I USA:s senat den 17 juni 2020 lade de tre republikanska senatorerna Rick Scott, Marco Rubio och Ted Cruz fram ett lagförslag som passar som hand i handske för den kubafientliga Trump-administrationen.

Lagförslagets titel:
Stoppa den kubanska regimens vinster - Cut Profits to the Cuban Regim.

I förslaget utpekas de länder som tar emot medicinsk hjälp från Kuba som ansvariga för människohandel. Kubas läkare påstås ha tvingats av Kubas regering att arbeta utomlands. Länderna som tar emot de kubanska läkarna ska straffas med ekonomiska sanktioner och andra restriktioner.

Vilka är de tre senatorerna?

Rick Scott, senator i Florida, var guvernör i Florida 2011-2019. Han är multimiljonär och utbildad till jurist. 1988 grundade han det vinstdrivande Columbia Hospital Corporation, som 1994 gick samman med Hospital Corporation of America till den största sjukhuskedjan i USA, ja kanske i världen, Columbia/HCA. Företaget driver 186 sjukhus och 1.800 andra vårdinrättningar i USA och Storbritannien.

1997 granskade USA:s myndigheter Columbia/HCA för bedrägerier mot Medicare, USA:s offentligt finansierade sjukförsäkringssystem för pensionärer och funktionshindrade. Colombia/HCA hade skickat räkningar till Medicare för prover som ingen läkare hade föreskrivit och också angett falska diagnoser för sina patienter för att öka företagets intäkter. Rick Scott tvingades avgå från styrelsen i Columbia/HCA, men fick ett avgångsvederlag på tio miljoner dollar. Hans aktieinnehav i sjukhuskedjan uppgick till 300 miljoner dollar. Stenrik genom att ha stulit pengar från sjukvården i USA.

Marco Rubio, senator i Florida, och Ted Cruz, senator i Texas, är ökända för sin fientlighet mot det revolutionära styret i Kuba. Deras föräldrar emigrerade från Kuba till USA på 1950-talet.

Extraterritoriell lag

Syftet med de tre senatorernas lagförslag är att hota och straffa alla länder som tar emot hälsovårdsarbetare från Kuba genom att stämpla dem som medskyldiga till människohandel. Värdnationer som tar emot läkare från Kuba ska undantas från sanktioner bara om de betalar ut lönerna direkt till läkarna och inte via den kubanska

staten. Det skulle bli en extraterritoriell lag, dvs ingripa i andra staters interna angelägenheter. Många USA-företag sänder sin personal världen runt på lönsamma konsultuppdrag, ibland under långa perioder då de inte har sina familjer med sig. Företagen kammar hem stora profiter på de kontrakt som upprättas. Vilket hyckleri!

Rick Scott säger: ”Kuba använder nu Coronapandemin för att göra vinster på dessa läkares bekostnad. USA måste införa sanktioner mot länder som medverkar till Kubas människohandel”. Dvs USA måste straffa alla länder som tar emot medicinsk hjälp från Kuba. Detta från den man som varit med om att stjäla från fattiga pensionärer i sitt eget land!

Lagförslaget fördöms

Protester har kommit mot detta groteska lagförslag. Sir Ronald Sanders, som är Antigua och Barbudas ambassadör i USA, säger att lagförslaget visar total likgiltighet inför läget under coronapandemin. Om de tre senatorerna hade pratat med representanter från Karibien skulle de fått veta att den medicinska personalen från Kuba har inneburit en enorm skillnad för ö-staternas möjlighet att klara av Covid-19.

Kubanerna är inte tvångsarbetare. De agerar professionellt, samarbetar med lokalt anställd medicinsk personal och förmedlar sina kunskaper och erfarenheter. Kuba har gett medicinsk hjälp till Karibien under mer än 30 år, så detta är inte något nytt. Överenskommelserna har förhandlats fram, och kontrakt har tecknats. Dessutom har karibiska ungdomar under alla dessa 30 år fått läkarutbildning på Kuba med stipendier och på villkor som rikare grannländer inte har erbjudit.

De kubanska läkarna är självuppoffrande hjältar

Text: Gábor Tiroler, 4 maj 2020

En av anledningarna till att jag beundrar Kuba och kubanerna är deras hälsobistånd som jag bevittnade första gången i Moçambique 1977 till 1983. Jag arbetade själv med rehabilitering av krigsskadade och andra med grava funktionsnedsättningar och ofta sida vid sida med kubanska läkare och sjuksköterskor. Deras arbetsmoral och demokratiska sätt att arbeta såväl med andra inom sjukvården som med patienterna skilde sig från många andras. Senare har jag sett dem i arbete i Angola, Etiopien, Sydafrika och Sri Lanka. De var omtyckta och respekterade överallt.

Jag råkade befinna mig i Sri Lanka under tsunamin. De kubanska hjälparbetarna var först av alla utländska grupper. De satte igång direkt. Några dagar senare kom även US-amerikanska team. De kom i militära uniformer och med militära fordon. Mina lankesiska vänner reagerade direkt. ”De där kommer för att stanna”. Så blev det också. USA etablerade ytterligare en bas i sitt imperium. Kubanerna åkte hem när de inte längre behövdes.

I Kuba har jag haft kontakt med ganska många läkare, sjuksköterskor och lärare som arbetat i Venezuela, Brasilien, Kongo, Mali och andra länder. De kunde lägga undan en del av sin lön i utlandet för att få en något bättre levnadsstandard hemma. Kuba är fortfarande ett fattigt land, till stor del p.g.a. USA och dess allierade (som Sverige) som går in för att störa och förstöra utvecklingen.

I stället för att förtala Kuba och ljuga om landet som Palmgren har gjort i många år med god hjälp av den svenska pressen och radion borde Kuba berömmas och stödjas. Norge t.ex. har stött Kubas insatser i Haiti under koleraepidemin och i Västafrika i kampen mot ebolasmittan. Sverige försöker hindra Kuba. Skamligt!

Det drabbar fattiga människor i många länder där Kubas hjälp är det enda de kan hoppas på.

Storbritanniens regering:
”Blockaden strider mot internationell rätt!”
Översättning från engelska: Zoltan Tiroler

När ska svenska regeringen vara lika tydlig som USA:s närmaste bundsförvant, Storbritannien? Eller är det Sverige som är USA:s närmaste allierade numera?

De extraterritoriella verkningarna av blockaden ”strider mot internationell rätt”. Den brittiska regeringen upprepade sitt motstånd mot USA:s blockad av Kuba. Det skedde vid en frågestund i parlamentet den 18 maj. Wendy Morton, vice sekreterare för UD, sa att **USA är ”medvetet om vårt motstånd mot embargot”** och att den **brittiska regeringen ”arbetar aktivt med den kubanska regeringen för att stödja brittiska företag som önskar göra legitima affärer med Kuba.”**

Svaret kom efter en fråga från parlamentsledamoten Grahame Morris, som är ledare för den partiöverskridande gruppen för Kuba i parlamentet. Morris, labourledamot för Easington, hade frågat utrikesminister Dominic Raab om han gör ”uttalanden till sin motsvarighet i USA-administrationen om a: blockaden och b: restriktioner för att leverera medicinska resurser och humanitärt stöd till Kuba”.

Wendy Morton svarade för regeringen och sa: ”Storbritanniens regering stöder inte USA:s embargo mot Kuba. Vi anser att de extraterritoriella verkningarna av embargot, inklusive de som påverkar brittiska företag, strider mot internationell lag och vi är inte övertygade om att dessa sanktioner uppmuntrar till potentiella reformer och ekonomiska framsteg.”

”Vi är i regelbunden kontakt med våra partners i USA, som är medvetna om vårt motstånd till embargot. Vi framför detta både privat och i offentliga uttalanden. Storbritannien röstar konsekvent till förmån för den årliga resolutionen i FN:s Generalförsamling som kräver ett slut på det ekonomiska, kommersiella och finansiella embargot. Vi arbetar aktivt med

Storbritanniens utrikesminister Philip Hamond på besök i Havanna 2016. Till höger, Kubas utrikesminister Bruno Rodríguez.

Kubas regering och andra organisationer med idéer om hur affärsmiljön kan reformeras och ger direkt stöd till brittiska företag som önskar att göra legitima affärer med Kuba.”

Frågan var en uppföljning av en annan fråga som Morris ställde 4 maj om brittisk hjälp till Kuba under coronaviruspandemin.

ORIGINALTEXT PÅ ENGELSKA
HTTPS://BIT.LY/31J315P

Radioprogram Krokodilen med nyheter om Latinamerika och Sverige

Lyssna på intressanta nyheter om Latinamerika och Sverige på torsdagar kl 21-22 eller när du vill!
Radio Sydväst Stockholm 88.9 MHz,
torsdagar kl 21-kl 22 i direktsändning
Programledare är Svensk-Kubanska Föreningens ordförande i Stockholm: Rolando Zanzi.
Här hittar du programmet:
https://soundcloud.com/user769902885

EN CONTAINER TILL KUBA

Text: Henning Süssner Rubin

Sommaren 2019 trappade USA upp sin ekonomiska krigföring mot Kuba. Den skärpta blockaden har medfört bränslebrist samt brist på vissa basvaror och reservdelar. Covid-19 har dessutom inneburit ett hårt slag mot turismen som varit en av Kubas viktigaste inkomstkällor.

Den ekonomiska svackan i den kubanska ekonomin har inneburit att det periodvis har varit svårt att komma över basprodukter som matolja, vetemjöl, bönor eller ris. Allt fler varor ransoneras, något som behövs för att garantera tillgången på livsmedel. Ransonerna är klena och köerna till de statliga affärerna som delar ut dem har varit enormt långa.

Situationen är med andra ord illavarslande. Och den beror i stor utsträckning på att Kuba har fått stadigt ökande problem att importera det som behövs. USA-blockaden har allt sedan 1960-talet medfört att Kuba i regel måste betala högre priser än andra för sin import. När turisterna uteblir innebär det att den kubanska statens valutareserv krymper. Statens finanser är för närvarande mycket hård ansatta.

När det i våras uppstod brist på sjukvårdsmaterial skärpte USA blockaden ytterligare – allt i syfte att förvärra situationen på Kuba. FN:s kommissarie för de mänskliga rättigheterna, Michelle Bachelet, krävde därför i våras att USA skulle häva sina sanktioner, åtminstone under pandemin.

Praktiskt solidaritetsarbete

Under den rådande ekonomiska krisen har Kuba inte tvekat med att bistå andra länder i samband med Covid-19. När Italien i mars i år efterfrågade akuthjälp gjorde Kuba det som inte ens de rika europeiska länderna som Sverige ville göra: Kuba skickade en läkarbrigad. Under resten av våren skickade Kuba läkare till ytterligare ett tjugotal länder runtom i världen för att bekämpa Covid-19. Samtidigt investerade Kuba stora summor för att bekämpa Covid-19 i det egna landet. Dessutom användes den kubanska medicinen Interferon alfa-2b i Kina för att stoppa coronaviruset. Medicinen skulle kunna vidareutvecklas men USA blockerar allt internationellt samarbete.

Kuba har visat oss att också ett land i kris kan visa sig solidariskt. Och vi vill visa Kuba att vi inte har glömt landet. Svensk-Kubanska Föreningen kommer att starta kampanjen **EN CONTAINER TILL KUBA** i höst. Vi vill fylla en container med sådana varor som kubanerna behöver. I första hand sådana förbrukningsvaror som behövs inom vården, men också mycket annat såsom verktyg och redskap, byggmaterial, idrottsutrustning och kontorsmaterial. Listan kan göras lång.

ENGAGERA DIG!

Har du något som kan komma till användning i Kuba? Förutom kläder och mat behövs det mesta. Hör av dig till **info@svensk-kubanska.se** och berätta vad du vill donera!
Vi behöver pengar för att kunna skicka iväg containern och köpa sådant som behövs. Använd **plusgiro 23 57 15-0** eller **swisha** valfritt belopp till **123 182 3772**. Märk betalningen med ”Container”.

Kubas Grundlag av år 2019 – på svenska!

Svensk-Kubanska Föreningen ger nu ut Kubas nya grundlag, som trädde i kraft i april förra året.

Text: Louise Österlin

I inledningen beskrivs hur denna uppdatering av Kubas grundlag kom till – och varför en uppdatering behövde göras. I slutet finns ett avsnitt som tar upp Kubas grundlag i ett historiskt perspektiv.

På 1800-talet var Kuba en spansk koloni, och på 1900-talet fram till år 1959 en lydstat under USA. Det var först i och med revolutionen 1959 som Kuba blev en självständig nation som kunde stifta sina egna lagar och bygga upp sitt eget samhällssystem. 1976 gick Kuba till folkomröstning om sin första socialistiska grundlag.

Det är detta samhällssystem som man lär känna om man läser Kubas grundlag. Här presenteras Kubas folkmakt med Nationalförsamlingen, Kubas parlament, som högsta beslutande organ. Vi får en inblick i hur Nationalförsamlingen arbetar, hur Kubas regering fungerar, hur landets 15 provinser styrs och vad som gäller när kubanerna går till val.

Rättigheter och skyldigheter för de kubanska medborgarna beskrivs, liksom de olika ägandeformer som erkänns i Kuba. Att det är staten, det gemensamma, som ansvarar för medborgarnas rätt till hälsa, utbildning och välbefinnande är centralt. En hälsosam och harmonisk miljö är allas rättighet. Lagen lägger också fast de viktiga internationella relationerna med andra stater, för fred, för alla staters rätt till självbestämmande och rätt att välja sin egen väg. Att Kuba är ett socialistiskt samhälle står fast, liksom att kommunistpartiet intar en ledande roll i utvecklingen. Partiet är däremot inte någon valorganisation. När kubanerna går till val är det personval som gäller.

Vid folkomröstningen om Grundlagen den 24 februari 2019 sa 87 procent av de röstande ja. Valdeltagandet var 84 procent. En stor uppslutning bakom lagen. Varför? Jo, folket hade varit med om att skriva lagen! I ett stort rådslag över hela landet med över 110 000 möten, på arbetsplatser, i skolor, stadsdelar och byar diskuterade kubanerna uppdateringen av grundlagen från år 1976. Massor med förändringsförslag lades fram, allt skrevs om på nytt och gick ut på nya diskussioner. Också kubaner utomlands kunde engagera sig, vilket vi fick se på nära håll i Svensk-Kubanska Föreningen. Utgången av folkomröstningen var ingen överraskning.

Pris 80 kr (ev. frakt tillkommer).
Se www.svensk-kubanska.se

Några nyheter i lagtexten:

- Tidigare hade Kuba folkvalda församlingar på nationell, provins- och kommunal nivå. Kubas kommuner får nu mer befogenheter

och ansvar för utvecklingen. På provinsnivå finns en guvernör som tillsammans med ett provinsråd med ledare från provinsens kommuner bildar länken till landets nationella ledning.

- Presidentens mandat begränsas till två på varandra följande 5-årsperioder. Presidenten måste vara yngre än 60 år när han eller hon väljs av Nationalförsamlingen. Den 19 april 2018 valdes Miguel Díaz-Canel till Kubas president.
- Kubas regering, Ministerrådet, leds av en premiärminister. I november 2019 utnämnde Nationalförsamlingen Manuel Marrero Cruz till Kubas premiärminister.
- Att all diskriminering baserad på sexuell läggning är förbjuden har förtydligats.
- Kubanska medborgare kan nu inneha dubbla medborgarskap, men det är endast det kubanska medborgarskapet som gäller när de befinner sig i Kuba.
- Statens ansvar för att bemöta klimatförändringarna har stärkts.
- Äktenskapet beskrevs tidigare som den frivilliga föreningen mellan en man och en kvinna. Detta har nu ersatts med att äktenskapet är en av olika former att frivilligt och i samtycke bilda en familj. En annan form är det stabila parförhållandet. Diskussioner pågick om enkönade äktenskap. Så långt har dock inte lagen gått. Men frågan är inte avförd från dagordningen. Förberedelserna för att uppdatera Kubas familjelag från 1975 startade direkt efter att grundlagen antogs i april 2019.

Kampen går vidare

Med sin nya grundlag har Kuba förklarat för hela världen: Vi är fast beslutna att föra Revolutionen vidare. Vår Folkmakt är stärkt, vårt samhälle kan stå emot den enorma påfrestning som USA:s blockad innebär. Vi ska fortsätta att kämpa. Grundlagen är inte en pappersprodukt utan det kubanska folkets vilja. Nu går kampen vidare för att i det verkliga livet fullfölja alla intentioner i grundlagen.

MS Braemar i hamn i Kuba

Text: Louise Österlin

Den 18 mars 2020 fick ett brittiskt kryssningsfartyg MS Braemar, rederi Fred Olsen, med över tusen passagerare och besättning gå in i hamnen Mariel väster om Havanna. Det fanns fem fall av konstaterad covid-19 ombord. Ytterligare 28 passagerare och 27 i besättningen hade symtom. Fartyget hade under ett par veckor avvisats från flera andra hamnar i Karibien. Passagerarna flögs sedan i charterflyg från Havanna till Storbritannien. De flesta av passagerarna var äldre brittiska medborgare, men det fanns också passagerare från flera andra europeiska länder, bland annat från Sverige.

Den grupp på 43 kubaner som hjälpte till vid transfereringen av Braemars passagerare till flygplatsen i Havanna hölls därefter i karantän under två veckor, varefter de kunde testas negativt för covid-19.

Storbritanniens ambassadör i Havanna, Antony Stokes, tackade Kuba för dess ”storartade solidaritet” att hjälpa passagerarna. Han skrev i sitt tackbrev till Kuba:

> *”Under Operation Braemar såg jag så många goda egenskaper hos kubanerna, deras humanism, vänlighet och villighet att göra sitt yttersta, allt sådant som jag kommit att lära känna och älska ända sen jag kom till landet.”*

Havannas stadsantikvarie Eusebio Leal och Sverige

Text: Eva Björklund
Foton: Jan Strömdahl

Eusebio Leal. Foto: Ariel Cecilio Lemos

Första gången jag träffade Eusebio Leal var våren 68. Jag hade precis anlänt till Havanna och tagit in på Hotel Deauville vid strandavenyn Malecón i Centro Habana. Jag tog en morgonpromenad längs San Lázarogatan och imponerades av alla koloniala husfasader, förfallna, men stiliga. Några hade börjat måla sina fasader i grällaste färger, som jag, som arkitekt, förfasades över.

Jag la märke till en ung man som också betraktade fasaderna. Jag har inget minne av att jag talade med honom då, men sen förstod jag att det var Eusebio Leal, nybliven stadsantikvarie i Havanna, som skulle bli den världsberömda ledaren för Havannas enastående arkitektoniska, sociala och ekonomiska utveckling. Sen lärde vi känna varandra och fann att vi var jämngamla, födda hösten 1942, han nästan på dagen 2 månader före mig.

Eusebio kom till Stockholm första gången för att delta i en stor internationell konferens om byggnadsvård 1990 och för kontakter med svenska riks-och stadsantikvarierna och Stadsmuseet, där han på inbjudan av stadsantikvarien Björn Hallerdt höll ett av sina fantastiska föredrag, som jag tolkade.

Jag tog honom på stadsvandring runt malmarna och Gamla Stan som han blev helt bedårad av. Jag tolkade också ett besök på Riksantikvarieämbetet, där de kom överens om samarbete och stöd av svenska experter på att restaurera med genuina och hållbara material och tekniker.

1991 reste jag så med en stuckatör, Riksantikvarieämbetets målerikonsulent, och en byggnadsingenjör från Tekniska Högskolan till Havanna, där de skulle undervisa i hållbar byggnadsrestaurering. Eusebio förklarade för byggnadsarbetarna att svenskarna kunde lära dem att restaurera hållbart med byggnadernas egna material och tekniker. Det togs mycket väl emot, de hade själva velat göra så.

Eusebio hade kommit på att finansiera upprustningen av palats genom att erbjuda dem som säten för olika världskulturer, så där finns nu fantastiska Afrikahus, Asienhus, Latinamerikahus, mm, jag kommer inte ihåg alla. De fungerar som muséer och mötesplatser i Gamla Havanna.

Det blev inget Nordiskt Hus

Han erbjöd också Nordens Kubaföreningar att restaurera en liten fin byggnad i Gamla Havanna, som Nordiska Huset (La Casa Nordica). Vi gjorde förslagsritningar och försökte få Nordiska Rådet att ta sig an saken, vi försökte också med regeringarna, men det var kalla handen, även om det fanns ministrar som var positiva. Mats Hellström blev så engagerad att han gick med i Svensk-Kubanska Föreningen.

Under pågående restaurering evakuerades familjerna till nybyggda grannskap, som Alamar på andra sidan Havannabukten. De fick vara med i processen, och sedan välja om de ville flytta tillbaka till lägenheterna i Gamla Havanna eller stanna i Alamar.

Och jag organiserade i samarbete med stadsantikvariens resebyrå, San Cristobal, studieresor till Kuba om hållbar byggnadsvård, odling och förnybar energi.

Eusebio ställde alltid upp och guidade i Gamla Havanna. Han önskade sig hörselskydd till restaureringslärlingarna på sin verkstadsskola, vilket levererades

av nästa grupp. Eusebio guidade också Olof Palme med sällskap under statsbesöket i Kuba. Han guidade alla statsöverhuvuden som kom, även Obama.

Eusebio Leal är världsberömd och har fått fina utmärkelser i många länder. Han var inte bara byggnadsantikvarie, han var pedagog, historiker, politiker, ledamot i Kubas Nationalförsamling och i Kommunistpartiets Centralkommitté mm.

El Capitolio Nacional, Havanna.

Ett av Eusebios mest utmärkande drag, förutom omsorgen om byggnader och miljö, var omsorgen om familjerna i Gamla Havannas ofta nästan fallfärdiga hus. Att de skulle få det bättre. Han engagerade dem i restaureringen. Och flera byggnader gjordes om till gruppbostäder för seniorer, och ålderdomshem, eller skolor och daghem.

Han engagerade också barn och ungdomar i Gamla Havanna i en målarverkstad. De fick gå runt och rita och måla av fasader och lära sig husen historia för att kunna berätta för turisterna, och kanske få en slant. Och i samma anda besökte han Fryshuset i Stockholm när han var här senast, för tredje gången, för att ta del av arbetet där med ungdomar ”på glid”.

Det var i september förra året då han också höll föredrag på Stockholms Universitet, Latinamerikanska Institutet samt besökte platser med Kuba-anknytning som Linnés Botaniska Trädgård och Birgittasystrarnas kloster förutom kulturarvsbyggnader och Gamla Stan.

Kubas ambassad bjöd in Kuba-vänner till en träff med honom, där vi fick förmånen att lyssna till hans också enastående talekonst, till bilder från Havannas upprustning. Då överlämnade vi också som gåva till honom ett porträtt av hans vän Olof Palme. Han kom också till ett möte med Svensk-Kubanska Föreningen på Solidaritetshuset, där fler fick ta del av hans visdom.

Eusebios tidigare besök i Stockholm hade varit dystert, han kom dagen efter mordet på vännen Olof Palme, som han sörjde djupt. När han kom tillbaka härom året la han en blomma vid Palmes grav. Sedan höll han ett strålande föredrag med bildvisning på Stockholms Universitet, Latinamerikainstitutet.

Havannas 500-årsjubileum, som Eusebio mot all förmodan orkade att både organisera och delta i blev en storartad hyllning till Havanna och Havannaborna och en värdig slutpunkt för ett enastående livsverk. Kubanerna kommer att vårda det, inte bara restaureringen av Havannas byggda kulturarv, inte bara från kolonialtiden, utan också det moderna, och i hela landet.

Kort tid efter hans återkomst till Havanna tog hans sjukdom överhanden och han måste till sist, den 5 augusti, lämna jordelivet. Men vi gläds åt att han innan dess kunde delta i Havannas 500-årsjubileum som han ägnat all sin kraft de sista åren. Och vi tröstar oss med att han fick se sin sista stora uppgift fullbordad, Capitoliums restaurering och återuppståndelse i all sin gyllene glans, som säte för Kubas Nationalförsamling.

Eusebio Leal om Havanna

Citat ur intervju med Havannas stadsantikvarie Eusebio Leal 2017

Utdrag och översättning Eva Björklund.

Havannas Upprustningslag för drygt 20 år sedan öppnade ett nytt kapitel i revolutionens historia. Stora synliga framsteg har gjorts, men också sådana som inte märks så mycket. En del byggnader är i väldigt dåligt skick och en del undrar varför vi inte river ”detta skräp.” Men vi måste vara försiktiga, att riva är enkelt, för att restaurera och bygga upp behövs många händer, men det är vad vi måste prioritera.

Många bostadskvarter, torg och parker har restaurerats, längs huvudstråken från Gamla fortet vid färjehamnen till Regla, till Parque Central och Prado, och hela hamnavenyn. Nu håller vi på med Capitolio Nacional, en väldigt komplicerad uppgift, särskilt den mycket höga kupolen. Jag har varit på många internationella kongresser och har omfattande korrespondens med experter runt om i världen, men ingen har kunnat visa något så förutseende som denna lag 143. Fidel deltog aktivt i utformningen och frågade mig om råd dagar och nätter, ända tills han ansåg den vara genomförbar, för att inte stanna som utopi eller fantasi.”

Fidel var en stark försvarare av *utopin*, den var hans motto. Han trodde på allvar att det var möjligt att eftersträva det omöjliga. Därför uppnådde han så mycket. Ett rasande försvar för utopin mitt i orkaner, ekonomiska kriser, begränsningar, besvikelser, oförståelse, för att sedan som tack få kubanernas erkänsla.

Och från Baracoa till Pinar del Rio har enastående restaureringsprojekt genomförts - i Cienfuegos, Camaguey, Sancti Spriritus, Trinidad, Santiago, Bayamo, Remedios - överallt växte projekt fram för att ta till vara det värdefulla och användbara.

Vi lever i en motsägelsefull tid, en ideologisk debatt om bland annat vad vi menar med ”kubanskhet”, att vara kubansk, att vara fosterlandsvän? Kubanskheten förlorade lite av sin mening när den började missbrukas för att ursäkta slarv, fräckhet, elakhet. Kubanskt är att acceptera vad vi är, stolt utan att såra någon annan i Vårt Amerika. Att i vår tid förstå grundarnas ideal. Jag tänker på José Martí, på Varona, Heredia, Luz y Caballero och Varela.

Revolution är krävande, stark. En gång frågade någon mig varför jag inte lämnade landet svarade jag som Abate Sieyès. När de frågade honom vad han gjorde under revolutionen erkände han: ”jag överlevde”. Men att överleva revolutionen är inte att hålla sig undan. Att överleva är att delta aktivt.

Den evangeliska principen säger ”Sanningen ska göra er fria”, men vilken är vår sanning? Den måste vara solidaritet, att alla jordens fattiga är våra syskon, tro på Céspedes’ princip att Kuba vill ha sin frihet för att kunna sträcka ut en storsint hand till världens folk, att aldrig ljuga eller utelämna något. Och många gånger är det värsta inte att någon ljuger, utan *utelämnar*. Att utelämna är också att svika, framför allt måste ledarna alltid få höra sanningen, även om de inte förstår den på en gång.

Vi rår inte om ungdomen, de nya generationerna, vi måste erövra dem för revolutionen. Och i en så pluralistisk värld som vår har ingen absolut monopol på vad som är rätt, därför förutsåg också Fidel att i vår revolution måste *alla* rymmas, och alla som vill bidra få vara med.

Det finns ingen väg till framtiden utan dåtiden. Vi måste veta varifrån vi kommer. Underutvecklingen medför ofta en slags minnesförlust, en slags glömska, en samhällelig alzheimer, att glömma vad som hänt och göra det igen, att tro sig ha kommit på något nytt, som redan är allmänt känt.

Kuba är inget påhitt av hetsporrar. Det är något som finns hos oss, en rastlöshet, en känsla, som får oss att tycka att vi är kubaner, denna ljuva gåva,

denna ömhet, som gör att ett ord får denna särskilda betydelse för oss var vi än befinner oss: kubansk. En nation, en rättsstat, en strävan efter perfektion, försök att rätta till det som gått fel, förändra, en iver som inte kan översättas till ett slagord, eller att frukten av vårt arbete säkert ska leda till det välstånd vi behöver. Vi behöver blomstra, tillverka, för att inte behöva något från någon annan, men kunna umgås som jämlikar med hela världen.

När vi på kvällarna går ner till Malecon och ser alla som sitter på muren mot havet tänker vi på att vi alltid har väntat oss allt från havet: den friska Atlantvinden, urinvånarna som steg i land från sina flottar, erövrarna och upptäckarna, sjörövarna, fientliga expeditioner, befrielseexpeditioner, legoknekts-expeditioner, men till syvende och sist, här är det vi som lever.

FÖR VIDARE LÄSNING
Intervjun finns publicerad i Tidskriften Kuba 3/2017

Kuba bland de allra bästa i skydd av HBTQ-personer

Kuba är ett av de länder som har bäst skydd för HBTQ-personer

Kuba är ett av de 11 länder i världen som i sin Grundlag har starkast skydd mot diskriminering på grund av sexuell läggning. (Sverige är också ett av de 11). En uppdaterad världskarta över lagar om sexuell läggning från ILGA visar Kuba bland de 11 länder som i sina Grundlagar bäst skyddar mot sexuell diskriminering. Enligt ILGA har följande länder bäst skydd för HBTQ-personer (i bokstavsordning):
Bolivia, Ecuador, Kuba, Mexiko, Nepal, Portugal, Sverige, Sydafrika.

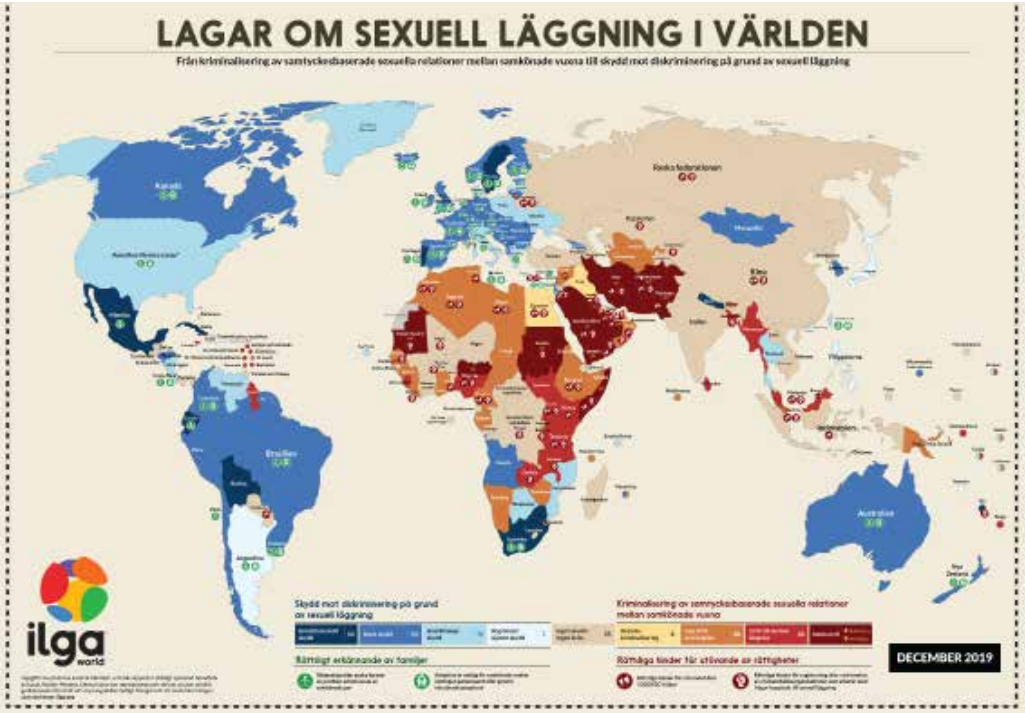

ILGAS karta över lagar om sexuell läggning. De mörkblå har starkast skydd. Informationen till kartan:
https://ilga.org/es/ILGA-Mundo-mapa-leyes-orientacion-sexual-20-idiomas

Kartan bygger på data från ”Homofobi i stater 2019” och uppdaterades efter att lagar som antagits fram till december 2019 inkluderats. Framgångar har skett i flera länder, men också vissa bakslag, bland annat i Makedonien. ILGA är Den Internationella Föreningen för lesbiska, bögar, bisexuella, trans- och intersexuella. ILGA är en federation i världen med fler än 1 600 organisationer i fler än 150 länder som kampanjer för mänskliga rättigheter för HBTQ-personer. ILGA har rådgivande status i ECOSOC / FN.

En relaterad artikel om SAMKÖNAT FÖRÄLDRASKAP I KUBA:
https://svensk-kubanska.se/samkonat-foraldraskap-pa-kuba/

PARA LA ESPERA

Text: Oskar Wigren

Den 12:e juni, mitt i en pandemi som till stor del har fått världen att stanna upp, släppte den kubanske musikern Silvio Rodríguez sitt nya album ”Para La Espera”, på svenska ”För väntan”. I en intervju i samband med skivsläppet berättade Silvio: ”Det är uppenbart att vissa saker som socialt liv och till och med konst kan vänta, och man ser att det som inte kan vänta är hälsovård, forskning och även livsmedelsproduktion, det avgörande för att överleva.”

SILVIO RODRÍGUEZ representerar en grundpelare i latinamerikansk och universell musik. Redan 1967 var Silvio Rodriguez en av de ledande inom Nueva Trova, den rörelse inom kubansk musik som uppstod som direkt följd av den kubanska revolutionen och som blev soundtracket för frigörande drömmar i hela Latinamerika. Silvio har allt sedan dess varit aktiv inte bara inom musiken och kulturen, men även inom byggandet av socialismen på Kuba. Redan 1961, som sextonåring deltog han i läskunnighetskampanjer - i hans fall i Escambray-bergen - som lyckades eliminera analfabetismen från landet. 2003 valdes Silvio Rodríguez in som ledamot i det kubanska parlamentet.

På framsidan av skivan ”Para la espera” ligger Silvio blundades med gitarren i famn liksom ”lit de parade.” Om detta ska ses som den kubanske musiklegendarens avskedsskiva låter jag vara osagt, men sant är att skivan handlar mycket om att ta farväl av gamla vänner och stora skapare som gått bort under 2020. Som så ofta med Silvios musik så handlar det om en sammansmältning av poesi, musik och historia, ackompanjerad med gitarr och Silvios klara och omisskännliga röst. Silvio har beskrivit sitt sätt att skapa musik: ”Min rutin är inte att komponera, utan att ha kul med gitarren, det är där allt kommer ifrån.” På svenska finns Silvios sånger översatta av Björn Afzelius. Många har säkert hört översättningarna av ”El día feliz que está llegando” (Sången till friheten), ”El mayor” (Don Quixote) och ”Oleo de mujer con sombrero” (Carolina). Tillsammans med Björn Afzelius och Mikael Wiehe har Silvio Rodríguez turnerat både på Kuba och i Sverige. Även Jan Hammarlund har översatt Silvios sånger.

För den som vill lära känna Silvio Rodríguez musik rekommenderar jag dessa två skivor:

Érase Que Se Era (2006).

Även om Silvios första egentliga skiva släpptes först 1975 så hade han hade spelat in musik flitigt redan tidigare.
Denna samlingsskiva kom ut 2006 och innehåller låtar inspelade mellan 1967 och 1972. Musiken består främst av Silvios gitarr och sång, och här ryms många politiska och poetiska pärlor.

Silvio Rodríguez en Chile (1990).

Silvio spelade in och turnerade även flitigt med ett fantastiskt kompband, främst då under 1980-talet. Denna liveskiva från en konsert i Santiago De Chile fångar Silvio och bandet i deras esse. Pinochet och den öppna fascismen hade försvunnit från makten i Chile året innan och man kan nästan känna i kroppen den enorma frihetskänslan som råder på stadion där de spelar. Även Violeta Parras dotter Isabel Parra medverkar.

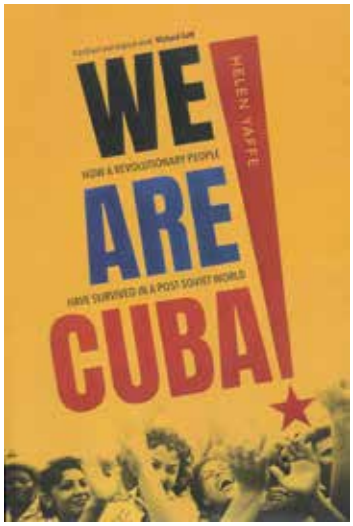

We are Cuba – How a Revolutionary People Have Survived in a Post-Soviet World
HELEN YAFFE
Yale University Press, februari 2020
363 sidor varav 85 sidor utförliga noter, källhänvisningar, litteraturlista och index. Inbunden.
Finns i nätbokhandeln från 214 kr inkl. frakt.

WE ARE CUBA!

Text: Louise Österlin

Dr. Helen Yaffe föreläser i ekonomisk historia med Latinamerika och Karibien som specialitet vid universitetet i Glasgow. Hennes doktorsavhandling 2009 handlade om Che Guevara och hans arbete med ekonomiska frågor i Kubas regering på 1960-talet. Hon har också skrivit om hur unga aktivister i London på 1980-talet drev kampen mot Sydafrikas apartheidsystem och för Nelson Mandelas frigivning.

Helen Yaffe har under perioder bott i Kuba och forskat om det kubanska samhällets utveckling sedan mitten av 1990-talet. Hennes slutsatser i denna omfångsrika bok är att Kuba kommer att fortsätta att överleva i den ”post-sovjetiska världen”. Hon behandlar utförligt de ekonomiska reformer som gradvis har introducerats, energirevolutionen, den nya grundlagen av år 2019, Kubas ledande roll i bioteknologisk forskning och landets enastående medicinska internationalism.

Under senare år har Yaffe intervjuat mer än trettio kubaner som gett värdefullt stoff till boken. Bland hennes intervjupersoner märks Ricardo Alarcón, Luis Bérriz, Cristina Escobar, Rafael Hernández, Kenia Serrano och Josefina Vidal. Hon har också hämtat material ur en stor mängd av andra kubakännares böcker och skrifter, vilket bokens källhänvisningar och litteraturlista vittnar om.

Yaffes bok är mycket läsvärd, då den knyter ihop Kubas historia med tonvikt på tiden från specialperioden vid tidigt 90-tal fram till läget strax innan coronakrisen började. USA:s kubablockads historia under sex decennier behandlas utförligt. Hon konstaterar att den islossning som startade under Obama nu har frusit igen under Trump.

I bokens sista meningar slår Yaffe fast att Kuba är världsledande i humanitärt biståndsarbete och beundras för sin kultur, konst, vetenskap och miljöarbete. Kuba respekteras över hela världen för sina landvinningar. Kuba kommer att överleva, trots blockaden och trots Trump. Om landet fick bli lämnat ifred och inte bara bekymra sig om sin överlevnad, vad skulle inte Kuba då kunna uppnå?

WASP NETWORK

Text: Zoltan Tiroler

Nu har storfilmen Wasp Network nått Netflix. Filmen, om den kubanska säkerhetstjänstens infiltration av terroristgrupper i Miami, förtjänar att kommenteras, för det finns mycket att säga.

Men först något om bakgrunden: Som en hel del av KUBAs läsare vet pågick under mer än tio år i många länder en solidaritetskampanj som krävde att USA skulle frige fem kubaner som dömts till långa fängelsestraff; i tre fall livstid.

De fem kubanerna kom av solidaritetsrörelsen i USA att kallas The Cuban Five. I spansktalande länder sa man Los Cinco Cubanos, i Kuba var det Los Cinco Heroes och här i Sverige De Fem Kubanerna eller *De 5*. De greps 1998 av FBI och dömdes i Miami 2001.

I Miami hade de bevakat högerextrema och terrorinriktade exilkubanska grupper, som riktade attacker mot Kuba. De tre livstidsdömda – Guerrero, Hernández och Labañino – frigavs efter en uppgörelse med Obama-administrationen i december 2014. De andra två – René González och Fernando González – var då redan, efter avtjänade strafftider, släppta.

De fem ingick i ett nätverk av terroristbevakare som av den kubanska underrättelsetjänsten döpts till Red Avispa. Det blir på svenska "Geting-Nätverket". Och i USA kom detta nätverk från och med gripandet 1998 att kallas The Wasp Network. Därav filmens titel.

Först något om vad filmen inte tar upp:

- Den handlar inte om De 5, utan framförallt om tre i nätverket som omfattade ett femtontal personer
- Den tar inte upp att FBI utnyttjade den information som kubanerna gett dem, inte för att fängsla terroristerna, utan istället för att spåra och gripa de kubanska agenterna
- Den behandlar inte rättsprocessen och justitiemorden i ett hysteriskt antikubanskt Miami
- Den berör inte den vidriga behandling De 5 utsattes för under närmare 16 år
- Den nämner inte den världsomfattande kampanjen för frigivning
- Den berör inte heller hur fångarna blev fria i ett byte mot USA-agenter i Kuba

Några av er kommer nog inte att vara nöjda med filmen. Här finns påståenden om ”diktatur”, ”politiska fångar” och dissidenter som ”frihetskämpar”. Men jag hävdar ändå att filmen är sevärd. Den bygger på Fernando Morais bok ”The Last Soldiers of the Cold War”. Den är regisserad av Olivier Assayas och visades så snart den kom ut i Kuba, i december 2019. Den finns nu svensktextad på Netflix. Filmen fokuserar på René González, spelad av Édgar Ramírez, (och hans fru Olga, fenomenalt spelad av Penelope Cruz). Gerardo Hernández, spelad av Gael Garcia Bernal, ledare för nätverket, får mindre uppmärksamhet och de övriga tre, Antonio Guerrero, Ramón Labañino och Fernando González är knappt omnämnda. Däremot ges ett utförligt och förmodligen orättvist motbjudande porträtt av en annan agent i nätverket, Juan Pablo Roque.

Vad är det då som är bra?

Filmens stora förtjänst är att den tar upp den mångåriga terrorismen mot Kuba. Ett tema som annars är totalt nedtystat och okänt för en västerländsk publik. Inte bara terrorismen har förtigits under alla år, utan också skandalen med domarna mot De 5. Filmen visar hur nätverket hindrar terrorangrepp och räddar liv. Den tar upp terroristorganisationen CANF (Cuban American National Foundation), en organisation som de svenska liberalerna haft (har?) goda kontakter med. Den tar upp hur terroristerna finansieras av bland annat knarkhandel. Det framgår att USA är angriparen och att Wasp Network arbetade i självförsvar. Som Fidel Castro sa: ”världens mesta spionland anklagar det land som det spionerar mest på för spioneri”.

Med reservationer så är det en bra film och förmodligen så långt man kan komma med den begränsade yttrandefrihet som råder i praktiken. Regissören Oliver Stone råkade ut för stora svårigheter när han gjorde en dokumentär om Fidel Castro, ”Comandante”. HBO, som beställt filmen, vägrade visa den. Att WASP Network är en Hollywoodproduktion ger den trovärdighet hos en västerländsk publik.

Ett bra betyg är att exilmaffian i Miami hotat skådespelarna, och hotar att bränna ner biografer som visar den. Tyvärr kommer biopubliken inte att lära sig särskilt mycket om det spektakulära fallet. Här finns material i överflöd för fler filmer.

Om du är intresserad av De 5 – en verklighet som överträffar dikten – så läs Stephen Kimbers bok ”What Lies Across the Water” och titta på Saul Landaus välgjorda film ”Will the Real Terrorist Please Stand Up”.

INFO OM DE 5 PÅ SVENSKA:
På **www.svensk-kubanska.se** kan du gå till BUTIK - Böcker och broschyrer. Ladda ner kapitlet **De fem Kubanerna** från boken **KUBA, en annan värld är möjligt.**

Kuba skyddar sina korallrev

Reuters 200610/
Cuba Central Team 200612

Kuba satsar på sina korallrev

Kubas första barnkammare för korallrev, som syftar till att öka biodiversiteten bland dessa orörda områden, har skapats i Guanahacabibes, längst i väster på ön. Stigande vattentemperaturer, överfiske och sjukdomar hotar alla korallrev. Kuba skyddar sina rev och har många av de friskaste.

Barnkammaren är utformad för att skydda dem och öka biodiversiteten. Den skapades för tre år sedan i ett partnerskap mellan Kubas Nationella Akvarium och Floridas Akvarium. Reuters artikel innehåller en videointervju med Pedro Pablo Chevalier som är chef för Kubas Nationella Akvariums avdelning för biodiversitet. Han säger bland annat att ”vi vill återskapa korallrevens ursprungliga funktioner och hälsa”.

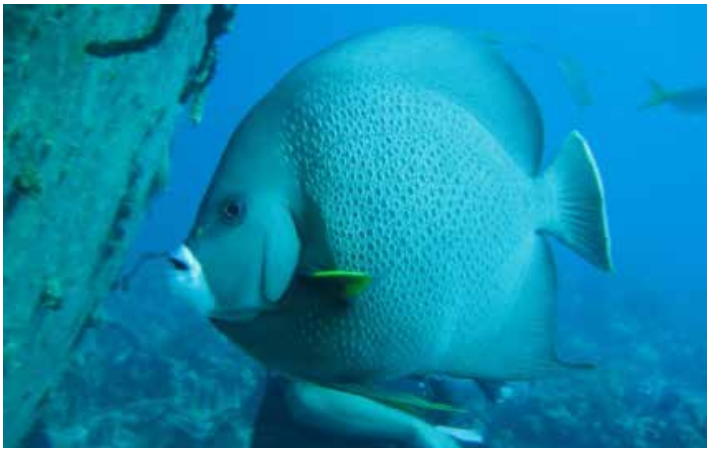

Sedan Trump kom till makten i Washington har de personliga kontakterna minskat och försvårats mellan Kuba och Florida, men man försöker att hålla kontakten via nätet. Enligt Floridas experter har Kuba korallrev i ett friskt tillstånd, något som sedan länge saknas i Florida.

KORTLÄNKEN TILL REUTERS ARTIKEL:
https://reut.rs/32gBwZt

KUBA OCH BEATLES

Text: Oskar Wigren

För den som gillar att minnas och fira jämna tiotal så är 2020 ett riktigt Beatlesår. För 50 år sedan splittrades Beatles. John Lennon skulle ha varit 80 år om han inte hade mördats utanför sitt hem i New York för 40 år sedan. Dessutom är det 20 år sedan Fidel Castro och Silvio Rodríguez avtäckte en staty i Havanna över just nämnde John Lennon. Statyn visade en Lennon i naturlig storlek som sitter avslappnad på en parkbänk klädd i jeans och med de karakteristiska stålbågade runda glasögonen. Parken, där statyn återfinns och som ligger i stadsdelen Vedado, döptes senare om till Parque John Lennon.

I samband med avtäckningen av Lennonstatyn hyllade Fidel Lennon som ”en revolutionär, vars tänkande och idéer gjorde honom stor”, och beklagade att han aldrig hann träffa den förre Beatles-medlemmen. Och som ett eko från Lennons sång ”Imagine” sa Fidel att ”jag delar hans drömmar fullständigt. Jag är också en drömmare som har sett hans drömmar bli till verklighet.”

Inställningen till Beatles har inte alltid varit lika positiv på Kuba. I början av 1960-talet när Beatles toppade listorna världen över så betraktade den kubanska ledningen gruppen som dekadent och som en symbol för västlig kommersialism. Beatles var toppen på en otroligt kreativ och levande musikrörelse som med tiden också till stora delar kom att växa ihop med motståndet mot Vietnamkriget. Hemligstämplade FBI-dokument har visat hur Lennon, som den mest radikale Beatlen, fick lida mycket för sitt ställningstagande mot Vietnamkriget under Nixons regim.

Kubanska kommunistpartiets tidning Granma har placerat Beatles på listan över 1900-talets mest betydelsefulla personer tillsammans med till exempel Lenin och Che Guevara.

SVENSK-KUBANSKA FÖRENINGEN

Svensk-Kubanska Föreningens Ordförande
Zoltan Tiroler, Tel.: 0706 - 73 09 10
kubajonkoping@hotmail.com

Besöksadress
Solidaritetsrörelsens Hus
Tegelviksgatan 40, 11641 Stockholm
Tel.: 08 - 31 30 35
E-post: info@svensk-kubanska.se

AVESTA Lars Steiner, 0730 - 409341
brovallen@hotmail.com
BODEN Anna-Greta Wallmark, 0703 - 719789
anna-greta.wallmark@bredband.net
BORLÄNGE Daniel Thomsson, 0709 - 646066
gluntensvag@hotmail.com
BORÅS Ronny Larsson, 0738- 269333
ronlar52@gmail.com
ESKILSTUNA Tomas Widén, 0709-456381
tomas.widen@efolket.se
GISLAVED Erik Andersson, 0702-822763
erikandersongislaved@yahoo.se
GÖTEBORG Claudio Alvarez, 0702-591771
svensk.kubanska.goteborg@gmail.com
HAGFORS Hans Skagerlind, 0705-559291
uh.skagerlind@live.com
HALMSTAD Bror Persson, 0702-031488
brorpersson@telia.com
HELSINGBORG Lars Nilsson, 0761-130038
lasse.e.nilsson@Outlook.com
HUDIKSVALL Thomas Thornell, 0650-94135
homas.thornell@telia.com
HULTSFRED Rolf Lif, 0495-41967
Bygatan 9, 577 36 Hultsfred

KONTAKTPERSONER

JÖNKÖPING Mats Werning, 0706-929600
kubajonkoping@hotmail.com
KARLSKRONA Ulf Bjerén, 0455-17595
ulf@bjeren.se
KARLSTAD Adam Maxe, 0761-368177
mumrik93@mailo.com
KUNGÄLV Eva Brunsten Mattsson
0730-638493, eva.b.mattsson@telia.com
LUDVIKA Marcus Wetterberg, 0761-424143
marcus.wetterberg@gmail.com
LULEÅ Jan Englund, 0703-384044
jan.g.englund@gmail.com

LYSEKIL Bengt-Olof Andersson, 0708-841952
bengt.olof.andersson@gmail.com
MORA Vivi Sandström, 0706-358431
sandstromvivi@gmail.com
NORBERG Arne Andersson, 0703-739851
over-stock-och-sten@telia.com
NYBRO Johan Karlsson, 0705-625630
brown_sand00@hotmail.com
NYKÖPING Håkan Linderyd, 0155-216642
hakan@linderyd.se
PAJALA Reino Esberg, 0727-409410

ROBERTSFORS Östen Andersson,
0706-77931, sven.osten.andersson@gmail.com

SKELLEFTEÅ Sune Marklund, 0702-454152
sune.marklund@allt1.se
STOCKHOLM Rolando Zanzi
svenskkubanska.sth@gmail.com
SUNDSVALL Bertil Olsson, 0702-254105
bertil.olsson@bredband.net
S. SKÅNE Elizabeth Maturana, 0739-271442
svenskkubanska.malmo@gmail.com
UDDEVALLA Eva Ludvigsson, 0730-461889
evalud@live.com
ULRICEHAMN Arne Sjögren, 032-115774
arne@sjogren.info
UMEÅ Oskar Wigren, 0727-186394
oskar_wigren@yahoo.com
UPPSALA Stefan Bergström, 0708-216961
svenskkubanska.uppsala@gmail.com
VALDERMARSVIK Karl Tingström,
0123-32011
VÄSTERÅS Björn Berggren, 021-121117
bjorn.erik.berggren@gmail.com
VÄXJÖ Juan Carlos Sepúlveda, 0702-078996
coto55@hotmail.com
ÖSTERSUND Christiaan (Kick) Leijnse
0730-437869, k.ch.leijnse@gmail.com

USA:s blockad dödar

I hela världen reses kravet att USA:s sanktioner och blockad mot Kuba, Venezuela med flera ska hävas, åtminstone under pandemin. USA har istället svarat med att kraftigt skärpa sanktionerna!

Enligt FN-stadgan är blockaden ett brott mot internationell rätt och en krigshandling. Att svälta folk till döds kan orsaka lika många offer som konventionella krig, men väcker mindre uppmärksamhet.

Kuba är en ö. Rederi efter rederi tvingas avsluta frakter till och från ön. USA:s syfte är: ”att framkalla svält och desperation.” Ett kollektivt straff mot 11 miljoner kubaner. Blockaden medför enorma svårigheter, lidande och död.

Nyligen skrev fem FN-experter: ”Dessa sanktioner, som genomförs i namnet av mänskliga rättigheter, dödar i praktiken människor och berövar dem fundamentala rättigheter som deras rätt till hälsovård, livsmedel och livet självt”.

Kuba hindras från att importera såväl drivmedel som medicinsk utrustning. Nyligen stoppades leveranser av respiratorer från Schweiz till Kuba. Donationer av medicinsk utrustning har hindrats från att nå fram. Det företag i Centralamerika som levererade hushållsgas till de kubanska hemmen har tvingats upphöra med det. Banker och finansinstitut i hela världen hindras från kontakter med Kuba. Det är bara några exempel.

Vårt svar är ökad solidaritet!

Stöd Svensk-Kubanska Föreningens insamling

Mediciner för Kuba

pg 23 57 15-0, Swish 123 182 3772

Varje ny medlem i Svensk-Kubanska Föreningen behövs!

Pg 40 54 11-0, Swish 123 589 09 75

Medlemsavgiften är 300 kr per år, med start betalningsdagen. Ungdomar under 20, pensionärer, studerande och arbetslösa betalar 150 kr. Stödmedlemskap kostar 400 kr per år. Familjemedlemskap: 450 kr.

www.svensk-kubanska.se

Delta i kampanjen mot USA:s blockad! Över 50 organisationer i Europa är med

#UnblockCuba